

Examenul național de bacalaureat 2026
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare
Simulare

Varianta 2

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Procesul de demonstrare, într-o demonstrație, reprezintă:
 - a. raționamentul sau ansamblul de raționamente prin care deducem teza din premise;
 - b. propunerea unei propoziții concrete pe care urmează să o argumentăm;
 - c. un ansamblu de premise din care urmează să conchidem teza;
 - d. procesul logic prin care o propoziție este respinsă ca falsă.
2. O inferență deductivă este raționamentul în care:
 - a. chiar dacă premisele sunt adevărate, concluzia obținută rămâne probabilă;
 - b. concluzia este la fel de generală sau mai puțin generală decât premisele;
 - c. concluzia este mai generală decât premisele;
 - d. concluzia este mai generală decât premisele sau la fel de generală ca acestea.
3. În propoziția *Unele parcuri sunt amenajate cu flori perene*, termenii sunt:
 - a. ambii distribuiți;
 - b. doar predicatul logic este distribuit;
 - c. subiectul este distribuit, iar predicatul este nedistribuit;
 - d. ambii nedistribuiți.
4. În structura completă a definiției regăsim:
 - a. definit, definator, relația de definire;
 - b. definator, elementele definiției, criteriul definiției;
 - c. fundamentul definiției, clasele definiției, relația de definire;
 - d. criteriul definiției, definit, relația de definire.
5. Raționamentul *Nicio pisică nu este ființă zburătoare, prin urmare nicio ființă zburătoare nu este pisică*, este:
 - a. deductiv imediat, de tip conversiune simplă;
 - b. deductiv imediat, de tip conversiune prin accident;
 - c. deductiv mediat, de tipul silogismului;
 - d. inductiv incomplet, de tip inducție prin simplă enumerare;
6. Cuantorul propoziției: *Unii elevi performanți sunt olimpici internaționali*, este:
 - a. unii elevi performanți;
 - b. olimpici internaționali;
 - c. unii;
 - d. sunt.
7. Termenul *amabilitate* este, din punct de vedere intensional:
 - a. singular, simplu, concret, absolut;
 - b. abstract, simplu, nevid, pozitiv;
 - c. precis, distributiv, simplu, abstract;
 - d. abstract, simplu, pozitiv, absolut.

8. Dacă termenului *caiet* i se adaugă proprietatea *cu linii*, atunci:

- a. intensiunea crește în timp ce extensiunea scade;
- b. intensiunea scade în timp ce extensiunea crește;
- c. intensiunea și extensiunea rămân neschimbate;
- d. intensiunea crește în timp ce extensiunea rămâne neschimbată.

9. Regula omogenității într-o clasificare presupune ca:

- a. un element al clasificării să intre într-o clasă și nu în două;
- b. orice clasificare să fie clară și precisă;
- c. asemănările dintre obiectele aflate în aceeași clasă trebuie să fie mai importante decât deosebirile dintre ele;
- d. o clasificarea să nu lase rest.

10. Propoziția *Unii tineri nu sunt elevi de liceu*, este:

- a. particulară afirmativă
- b. particulară negativă
- c. universală negativă
- d. universală afirmativă

20 puncte

B. Se dau termenii A, B, C, D și E, astfel încât termenul C se află în raport de încrucișare cu termenii A și B, aflați și ei în raport de încrucișare. Termenul D este gen pentru termenii A, B și C. Termenul E este subordonat simultan termenilor A și B și se află în raport de opoziție cu termenul C.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false, scriind, pe foaia de examen, doar litera corespunzătoare fiecărei propoziții date și notând în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că propoziția este adevărată, sau doar litera F, dacă apreciați că propoziția este falsă.

- a. Niciun A nu este C. c. Unii A nu sunt D. e. Unii A sunt E. g. Toți B sunt D.
- b. Unii B sunt C. d. Toți A sunt C. f. Niciun D nu este B. h. Niciun C nu este E.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- 1. *Unele cărți pentru studiu sunt manuale școlare.*
- 2. *Unii oameni nu sunt persoane cu studii superioare.*
- 3. *Toate semnele de circulație sunt benefice evitării accidentelor.*
- 4. *Niciun cerc nu este figură geometrică cu laturi și unghiuri.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subcontrara propoziției 1, supraalterna propoziției 2, contradictoria propoziției 3 și contrara propoziției 4.

8 puncte

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 4, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural.

8 puncte

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria conversei și obversei propoziției 2, respectiv, obversa conversei subalternei propoziției 3.

6 puncte

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Dacă toate activitățile recreative sunt relaxante pentru oameni, înseamnă că nicio activitate recreativă nu este obositoare pentru oameni.*

Y: *Deoarece unele flori parfumate sunt plante de primăvară, rezultă că toate plantele de primăvară sunt flori parfumate.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

A. Se dau următoarele două moduri silogistice: iae-1, eao-3.

a). Scrieți schemele de inferență corespunzătoare modurilor silogistice date. **4 puncte**

b). Construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a). **2 puncte**

c). Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea modurilor silogistice date, precizând totodată decizia rezultată din reprezentarea grafică (de exemplu: mod silogistic valid/ mod silogistic nevalid). **8 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția "*Unele clădiri arhitecturale sunt construcții din sticlă.*"

6 puncte

C. Se dă următorul silogism: *Unii oameni sânguincioși sunt persoane sociabile și optimiste. Așadar, întrucât nicio persoană cu temperament melancolic nu este persoană sociabilă și optimistă, unii oameni sânguincioși nu sunt persoane cu temperament melancolic.*

Pe baza silogismului dat, pentru fiecare din următoarele enunțuri, scrieți pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau doar litera F, dacă apreciați că enunțul este fals:

1. Termenul major este distribuit atât în concluzie, cât și în premisă.
2. Concluzia silogismului este o propoziție particulară negativă.
3. Subiectul logic al concluziei este reprezentat de termenul *persoane cu temperament melancolic*.
4. Termenul mediu este distribuit în ambele premise. **4 puncte**

D. Se dă următoarea definiție: *Cartea este izvor de cultură și inspirație.*

- a). Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
- b). Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a). **2 puncte**
- c). Construiți o definiție, având ca definit termenul "*carte*", care să încalce regula precizată la subpunctul b). **2 puncte**